

Ibn al-‘amm
Od P. van der Löwena
Der Gute Kamerad
Spemanns Illustrierte Knaben-Zeitung.
Číslo 1 - 8. ledna 1887

Vádím Salamat se směrem k horám džabalu Marra pohyboval docela dlouhý průvod habanijských Arabů a černochoů kmene Fohri. Všichni tito černí a tmavě hnědí muži seděli na oslech, neboť Súdán není domovinou „korábu pouště“.

V čele jel statečný Rakab az-Ziraf, česky Žirafí krk, který toto jméno získal díky neobvyklé délce svého krku. Byl vyslancem mahdího a chtěl dovést svůj oddíl k jeho švagrovi, známému šajchovi al-Ubajd.

Kvůli nočnímu chladu vyrazila karavana již před východem slunce. Den ještě nenastal, takže věřící dosud nepronесли svou ranní modlitbu.

Vtom popohnal as-Saghír, „Malý“, své zvíře k boku vůdce. Za toto jméno vděčil své trpasličí postavě, byl však znám jako statečný muž a jel na jediném koni karavany, onom slavném garbani, který byl na východ přiveden přes Čadské jezero.

„Podívej se!“ řekl ukazuje vpřed, kde byla mezi rozestupujícími se skalnatými vyvýšeninami patrná světlá čára horizontu, „blíží se ranní červánky, doba, kdy má saba bej největší hlad. Nechceme se z opatrnosti raději utábořit, než se zas vrátí do pelechu?“

Saba bej je lev. Obyvatel oné krajiny se bojí vyslovit jméno lva nahlas. Myslí si, že to zvíře uslyší a bude tak přivoláno. Proto Rakab az-Ziraf ihned učinil varovné gesto a tiše odpověděl:

„Dakhil Allah - proboha! Nemluv tak nahlas, nebo se přiřítí pán zeměřesení a srazí nás oba ze sedel! Tady někde blízko by měl mít své doupě. Musíme proto zcela tajně projet kolem. Řekni lidem, že

nesmí dělat žádný hluk a ať se modlí první slova osmačtyřicáté sůry!“

As-Saghír vydal rozkaz a brzo každé rty šeptaly:

„Věru jsme ti dali dosáhnout úspěchu zřetelného, abys zvěděl, že Bůh ti odpustil tvé viny dřívější i pozdější a že dobrodiní Svě k tobě dovršil a že vede tě stezkou přímou a že Bůh ti pomáhá pomocí mocnou.“

Karavana tedy táhla co nejtišeji dál. Břehy nyní bezvodého vádí (řečiště) se k sobě opět přiblížily. Stoupaly příkře vzhůru a uzavíraly ostrým záhybem jezdcům výhled vpřed.

V tom se nečekaně ozval onen hluboký řev, který začíná chrčením, rychle dosáhne strašné intenzity a pak se ztátí v hromovém dunění – řev lva. Arab jej nazývá rad, tj. hrom, a označuje lva jako „pána zemětřesení“.

Všichni, lidé i zvířata, se zachvěli.

„Alláhu akbar, Alláh karím – Bůh je veliký, Bůh je milostivý,“ křičeli jeden přes druhého. „Kawahm, kawahm – rychle, rychle, cválejte!“

V následujícím okamžiku jezdcí pádili tryskem pryč, takže naložená nákladní zvířata, která měli s sebou, sotva stačila. Hlas lva vyvolal několikanásobné echo, tudíž nikdo přesně nevěděl, odkud se ozval, zda zředu, zezadu, nebo z jednoho ze skalnatých břehů, které se zvedaly na obou stranách.

Když prchající jezdcí minuli záhyb, vádí se rozšířilo a vpředu, kde se levý břeh skláněl, bylo vidět první záblesky ranních červánků. To je chvíle fadžru, první modlitby, kerou nesmí žádný pravověrný vykonat později nebo opomenout. Proto navzdory strachu, který všechny sužoval, Rakab az-Ziraf zarazil své jízdni

zvíře a zvolal zvukným hlasem:

„Hajja ‘al as-saláh – vzhůru k modlitbě! Aš-šams, světlo dne, začíná stoupat. Vzdejte čest Alláhovi, který je i nás stvořil!“

Seskočil z osla a ostatní následovali jeho příklad. Poklekl s obličejem namířeným k Mekce, vykonával rukama pohyby omývání a nahlas se modlil první sůru kur‘ánu, kterou po něm druzí opakovali.

Zvířata stála a funěla. Nákladní osli byli poblíž hodně trnitého mimózového křoví, které bylo na úpatí levého břehu tam, kde do skal vbíhala úzká boční soutěska. Zvířata byla značně neklidná a chvěla se pod svými náklady, čehož si ale zbožní, horliví modlitebníci nevšimli.

Modlitba zněla mnohohlasým sborem:

„Ve jménu Boha milosrdného, slitovného. Chvála Bohu, Pánu lidstva veškerého, milosrdnému, slitovnému, vládcí dne soudného! Tebe uctíváme a Tebe o pomoc žádáme, veď nás stezkou přímou, stezkou těch, jež zahrnul milostí Svou, ne těch, na něž jsi rozhněván, ani – – –“

Dále se ve své modlitbě klečící nedostali. Ve zmíněném mimózovém houští se hned na začátku ozvaly tiché pohyby a teď z bezprostřední blízkosti opět zazněl hrozivý řev, a to ne z jediného, ale z více lvích hrdel.

Na okamžik zavládlo nejhlubší ticho. Muži byli jak strnulí hrůzou. Pak jako první ze země vyskočil černoš ar-Ríh a křičel:

„Ma’una, ma’una, madad – pomoc, pomoc! Utečte, utečte!“

Pádil pryč. Zazněl však hřimající hlas vůdce a předříkávače Rakaba az-Zirafa:

„— — — ani těch, kdo v bludu jsou!“

Jako pravý muslim, který věří v kismet, dokončil navzdory nesmírnému nebezpečí svou modlitbu a tento příklad působil tak, že po něm všichni tato slova ještě zopakovali. Samozřejmě se to nestalo v pobožném klidu, nýbrž také vyskočili a pobíhali zmateně a strachy sem a tam.

Tento strach byl ovšem plně oprávněný, neboť se obrovský lev mocným odrazem vrhl na jednoho z nákladních oslů, strhl ho k zemi a zabil ho zlomiv mu jediným kousnutím vaz. Lvice, která se mu mohutností údů téměř vyrovnala, zaútočila na druhého osla, který chtěl uniknout ustrašeným skokem, a druhý již zcela vzrostlý lví samec vyšel ve stejné chvíli z křoviska a vybíraje si svou oběť, vyrazil v pyšném, sebevědomém postoji hluboký, vyzývavý řev. Vzadu se plížila mladá, avšak velmi silná lvice k jinému nákladnímu zvířeti, které jí vyděšeno nebezpečím běželo vstříc a skočilo do křoví.

Bázlivému černochovi ar-Ríhovi se dařilo stejně. Utíkal jak posedlý přímo ke starému lvu a od jednoho osla, který zadními kopl tak vysoko a mocně, že jeho těžké zavazadlo spadlo ze sedla, dostal takový úder do hrudi, až se svalil k zemi. V následujícím okamžiku se na něj lev vrhl.

Divoká scéna, kterou tento moment nabízel, se vymyká jakémukoliv popisu. Lidé a zvířata pobíhali zmateně sem a tam. První popadali a dostali se pod kopyta druhých. Kdo měl hlas, volal, křičel, řval, nařikal a bědoval ze všech sil. Obyvatel jihu není tak chladnokrevný a duchapřítomný jako severan. Že se podle vzoru slavných lovců lvů Julese Gérarda a Gordona Cumminga jediný muž statečně a pln sebedůvěry se spolehlivou puškou postaví na

odpor králi zvířat, to je pro něj něco neslýchaného a nepochopitelného. Navíc byli muži karavany ozbrojeni pouze starými doutnákovými nebo křesadlovými puškami, tedy naprosto nedostatečnými proti takovýmto zvířatům.

Pouze dva neztratilí rozvahu, totiž statečný „Žirafí krk“ a as-Saghír, Malý. Ten vyskočil na svého koně, aby byl všemi viděn, a zvučným hlasem zvolal:

„Neprchejte, muži, vy hrdinové! Zůstaňte stát, vy darebáci, zbabělci, vy psi! Chopte se svých zbraní, miláčci, stateční, vy ubožáci! Střílejte na ibn al-'amma! Přišel se svou paní a svými dvěma dětmi, aby sežrali nás i naše osly. Alláh jenahlr hasa šajtán - Alláh zatrat' tyto d'ábly!“

Ibn al-'amm znamená „bratranec z otcovy strany“. Tak je lev nazýván, pokud se někdo bojí vyslovit jeho pravé jméno.

Malý docválal ke starému, který černochovi právě rozkousl hlavu, seskočil z koně a vrazil mu ústí pušky do oka a spustil, pak ale okamžitě skočil daleko stranou. Obrovské zvíře s sebou šklublo, chvíli nehybně stálo, pak padlo na bok a natáhlo nohy – bylo mrtvé.

Vypukl nepopsatelný jásot. Příklad Malého zapůsobil. Prchající se shromáždili a připravili se k útoku.

„Ibn al-'amm je mrtvý! Al-hamdu li-l-láh - Alláhovi budiž chvála!“ lidé vykřikli. „Usmrťte jeho paní a děti! Zastřelte celou tu sebranku!“

Jeden postrkoval druhého vpřed. Doutnáky kouřily, výstřely rachotily, kulky hvízdaly. Z dvaceti ovšem trefila jen jedna, ale lidí se zmocnila bojová horečka a všichni přece věřili, že Alláh zaznamenal jejich osudy do knihy života, tak se statečně drželi.

Samozřejmě to byl děsivý boj. Několik lidí zvířata usmrtila,

mnoho těžce nebo lehce poranila, ale nakonec přecijen leželi lvi se značně prostrílenými kůžemi mrtví na bojišti. Vyjma as-Saghíra, Malého, nemohl žádný útočník tvrdit, že zasáhl smrtící střelou, neboť paní a děti „bratrance z otcovy strany“ zdechly zřejmě ztrátou krve, kterou způsobila četná zranění.

Nyní se vítězové vrhli na poražené, trhali je, dupali po nich, plivali na ně a nazývali je všemi pomyslnými nadávkami, na které je arabština tak bohatá.

Pozůstalí mrtvé zasypali kameny, aby je nemohli sežrat al-bidjové, mohutní orlosupi bradatí, a obvázali zraněné. Kůže tří lvů rozřezali na tolik kusů, aby mohl každý vítěz jeden dostat na památku. As-Saghír však obdržel kůži ibn al-’amma, kterého složil úplně sám. Byla to trofej, jejíž tíha dala jeho statečnému nákladnímu zvířeti zabrat. Ostatní nesli méně.–

Když karavana později dorazila na místo určení, bylo ovšem dobrodružství vytrubováno ve všech barvách.

Když o něm slyšel al-Mahdí Muhammad Ahmad, řekl:

„Tento černocho ar-Ríh byl jako vzduch, zbabělý a první na útěku. Musel zemřít, neboť nedokončil svou modlitbu. Při posledním soudu se z mostu zkoušky zřítí do pekla. Rakab az-Ziraf je však udatný vůdce. Povýším ho na mulázima[1]. A hrdina as-Saghír je sice malý vzrůstem, ale veliký svou odvahou. Vstoupí do mé osobní stráže a ponese čestné jméno Abú al-bundukíja, Otec pušky, dokud jej Alláh odsud nepovolá. Fi aman Allah - Bůh jej ochraňuj!“

Poznámky

1) poručík

Překlad 1. súry a 48. súry kur’ánu převzat z: Korán. Praha : Academia, 2000. ISBN 80-7309-992-6.

Karel May – Ibn al-‘amm

Z německého originálu Ibn el 'amm dostupného na internetové adrese

<http://www.karl-may-stiftung.de/kamerad/ibn.html>

přeložil a k publikaci připravil Ondřej Majerčík, Praha, 2011

Translation © Ondřej Majerčík, 2011

Budu vděčný za oznámení nalezených chyb či za jiné návrhy na zlepšení. Můžete využít e-mail majerco@seznam.cz. Děkuji.

<http://karel-may.majerco.net/e-book/detail/21>